

Archeologienota

Bree, Saffierstraat (Graevenveld)

Programma van maatregelen

2016J90



HAAST

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

Rik van de Konijnenburg
Grauwe Torenwal 6/00/1
B-3960 Bree (BE)
Mob. 0496 209 018
e-mail: rik@konijnenburg.com

Haast-rapport 2016-19/ wettelijk depot: D/2016/12654/20
verwijzing: VAN DE KONIJNENBURG, R., (2016), Kinrooi – Zielderveld, Archeologienota, HAAST-rapport 2016-20, Bree, D/2016/12654/20

© 2016 HAAST bvba, *Grauwe Torenwal 6/00/1, B-3960 Bree*

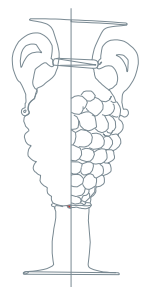
Foto's: HAAST – Rik vd Konijnenburg (tenzij anders vermeld)

Tekeningen: HAAST (tenzij anders vermeld)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wettelijk depot: D/2016/12654/20

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.



GEMOTIVEERD ADVIES

Administratieve gegevens

Projectcode: 2016J90

nummer wettelijk depot: D/2016/12654/20

naam en erkenningsnummer archeoloog: Rik van de Konijnenburg,
OE/ERK/Archeoloog/2015/00041

naam en adres van de opdrachtgever: ONS DAK, Maastrichtersteenweg 31,
3680 Maaseik (contact: dhr. Koen Vandenbruel, dir.

Koen.vandenbruel@onsdak.be)

locatiegegevens:

provincie: Limburg

gemeente: Bree

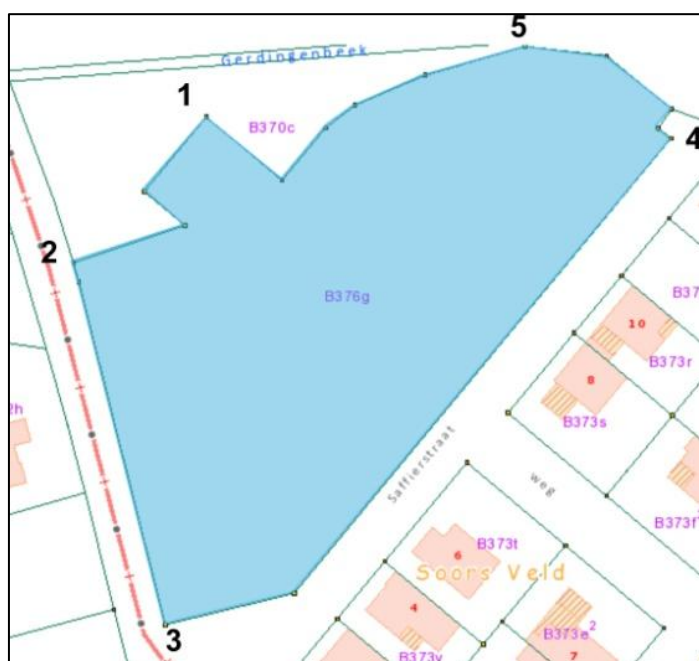
deelgemeente: Bree - Beek

adres: Saffierstraat

toponiem: Soorsveld

bounding box:

Uittreksel uit het kadasterplan met de gemeten hoeken van het onderzoeksgebied



Het terrein is gelegen ten noorden van het centrum van de gemeente Bree en ten westen van de dorpskern van de deelgemeente Beek.

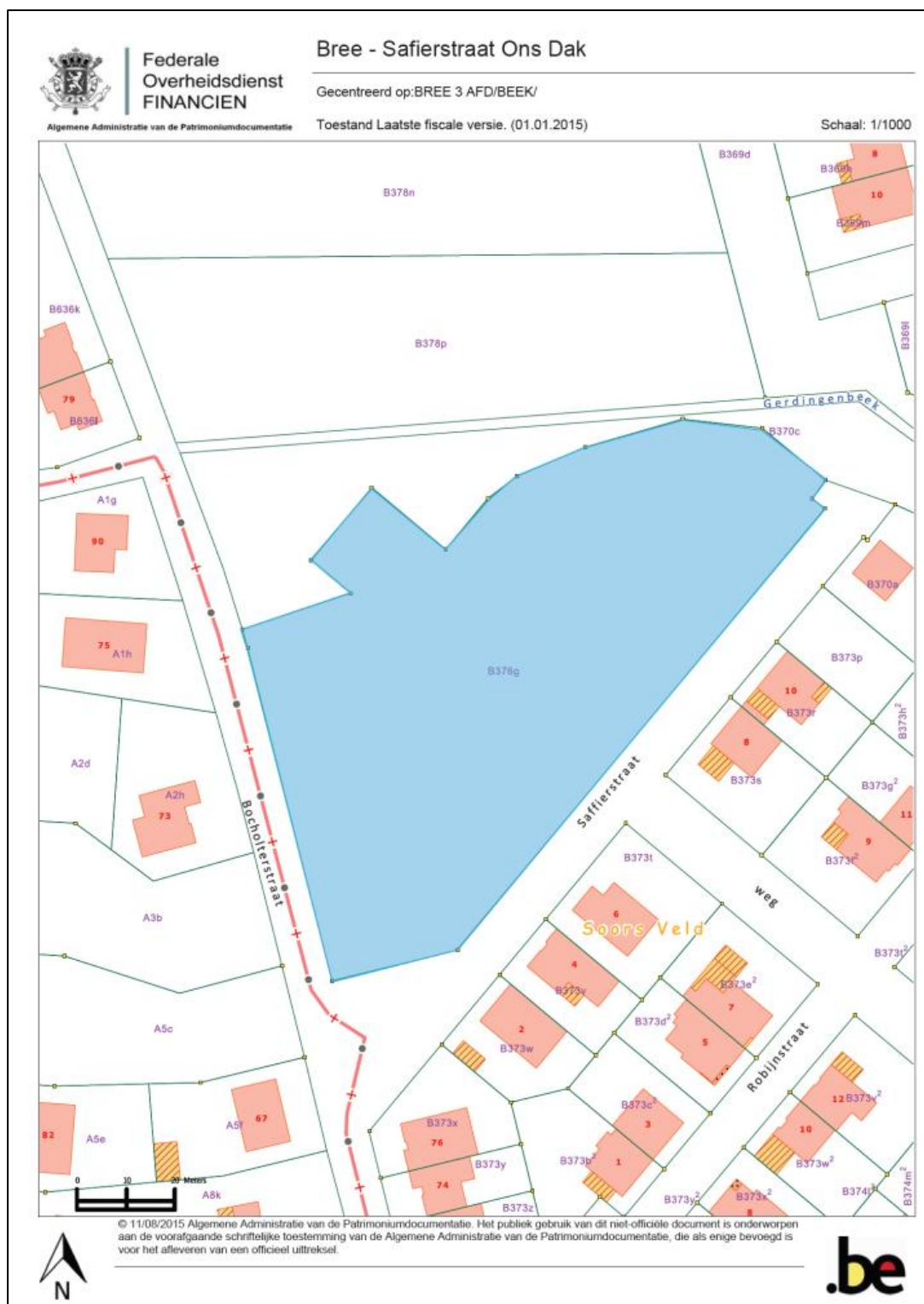
De geografische coördinaten, Lambert 72:

Nr	X	Y
1	235901.706	205509.389
2	235876.800	205480.990
3	235895.880	205405.770
4	235996.150	205510.670
5	235965.862	205522.465

Terreinoppervlakte gemeten: 76,08 are

Kadastrale gegevens en plan met afbakening

Kadastrale ligging van het projectgebied: Bree, afdeling 3 (Beek), sectie B, perceel 376G



In de Bijzondere voorwaarden van Onroerend Erfgoed werden twee kadastrale percelen aangeduid als onderzoeksgebied: Bree, afd 4 Sie B percelen 370C(partim) en 376G. Uit de notariële akte van verkoop van gronden van de stad Bree aan Ons Dak ter realisatie van hun project blijkt echter dat Ons Dak cvba enkel eigenaar is geworden van perceel B376G. In de berekening van de onderzochte oppervlakte werd enkel de totale oppervlakte van perceel B376G opgenomen als grootte van het onderzoeksgebied.

Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied



Begin- en einddatum van het onderzoek:

Het bureauonderzoek ter opmaak van deze nota startte op 9/10/2016 en werd afgerond op 15/10/2016.

Relevante termen uit de thesauri bij de Inventaris Onroerend Erfgoed:

Bureauonderzoek,

Geologische dateringen:

Tertiair

Quartair

Holoceen

Geomorfologisch:

vlakte

rieverterras

eolische afzettingen

Bodems:

anthrosol

Bodemgebruik:

akkerland

grasland

Archeologische indicaties:

Losse vondsten

Objecten/materiaal:

Aardewerk of keramiek

Steengoed

Aardewerk/ Vaatwerk

Metaal

Lood

Brons

(musket)kogels / wapens

Munten: (liard, oord en andere

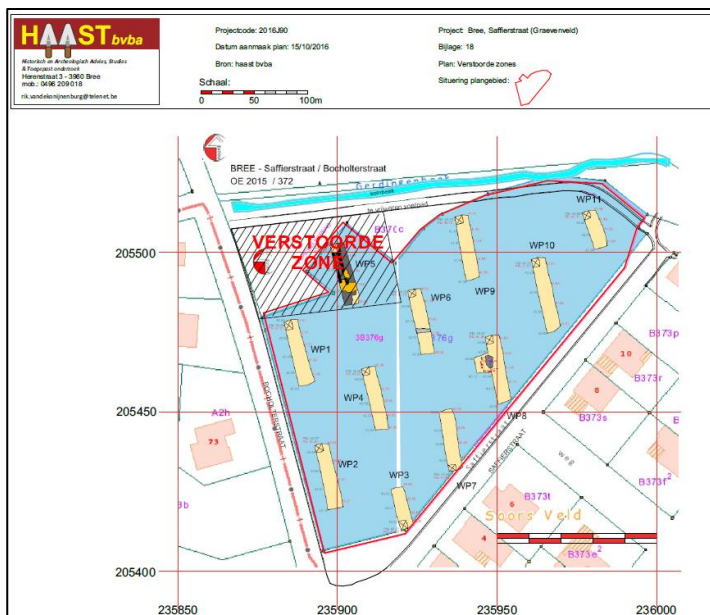
Dateringen:

Romeinse Tijd

Middeleeuwen

Late Middeleeuwen

Nieuwe tijd



Overzichtsplan met afbakening van de verstoorde zones

De zone rond **Werkput 5**, waarmee we onmiddellijk aangeven dat deze nota een bekrachtiging wil zijn van het rapport van het archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd ter plaatse van het projectgebied met Onroerend erfgoed vergunning 2015/372¹, bleek volledig verstoord door recente ingrepen. Recent omdat de vulling van de sporen, zwarte tot donkergrijze teelaarde, aansluit bij de bovenliggende Ap-horizont. Op verschillende plaatsen was bovendien

oranjebruine kiezel aanwezig. Dit soort “bodem” werd nergens anders op de site aangetroffen. Het lijkt

¹ VAN DE KONIJNENBURG, R., WIJNEN, J., CLAESEN, J., 2015, Archeologische prospectie Bree Saffierstraat / Bocholterstraat, HAAST-rapport 2015-14, Bree, 2015 D/2015/12654/14

derhalve te gaan om aangevoerde grond die mogelijk diende voor stabilisatiedoeleinden. Op deze plek stonden in het jaar 2007 werfketen van de firma Stradus die de Bocholterstraat hebben heraangelegd inclusief riolering en brug over de Gerdingerbeek (Soerbeek).

Het besluit – evaluatie - van de archeologische prospectie:

In geen enkele werkput werd ook maar één artefact aangetroffen behoudens enkele fragmentjes baksteengruis. Bovendien bleef het aantal sporen beperkt tot restanten van egalisatie- en stabilisatiewerken voor het plaatsen van werfketen uit 2007, een oude 18^{de} of 19^{de}-eeuwse perceelsgrens en een kuil waarin heftig vuur gestookt werd zonder verdere mogelijkheid tot datering.

Er zijn met andere woorden geen bewoningssporen aangetroffen en het bodemkundig onderzoek heeft geen aanwijzingen gevonden voor het eventueel afwezig zijn van bodemhorizonten noch bewoningssporen. Het terrein is wat ons betreft “sinds mensenheugenis” in gebruik als weide- en/of akkergrond en vertoont geen enkel spoor van bewoning.

Zoals vroeger wel meer gebeurde, heeft ooit één van de landeigenaars op zijn veld oud hout, kaphout of afvalhout, opgestookt. Uit veiligheidsoverwegingen en om het vuur of de gloeiende assen makkelijk te doven heeft hij een diepe kuil gegraven tot in de C-horizont die door de hitte van het vuur deels mee verbrandde. Daarna heeft hij de assen gedooft met de uitgegraven grond, waarna de natuur zijn werk heeft gedaan: wormen en mollen hebben gezorgd voor bioturbaties waardoor sommige lagen vermengd raakten, mollengangen de oorspronkelijke gelaagdheid enigszins hebben “gemanipuleerd” en mogelijk zelfs de verbrande leemkorrels, ogenschijnlijk huttenleem, gewoon verbrande leembolletjes, die her en der in de C-horizont aanwezig zijn, en die door bioturbatie omhoog gewerkt zijn.

Advies aan de toezichthoudende overheid geformuleerd op basis van de resultaten van de archeologische prospectie met ingreep in de bodem:

Gelet op bovenstaande evaluatie en bij afwezigheid van sporen uit pre-, proto en zelfs historische tijden van bewoning of sporen van ambachtelijke of andere vormen van antropogene activiteiten met uitzondering van landgebruik voor vee of gewassen, adviseren wij het perceel Bree, afd 4 Sie B 376G vrij te geven van verder archeologisch onderzoek.

Samenvatting van de resultaten van het bureauonderzoek:

Confrontatie van de bevindingen met resultaten van eerder uitgevoerd onderzoek

Het bureauonderzoek heeft geen aanvullende gegevens opgeleverd bij het verslag van de eerder uitgevoerde archeologische prospectie met ingreep in de bodem.

Synthese van het onderzochte gebied ten opzichte van het landschappelijke en culturele kader

Het onderzoeksgebied ligt binnen 15 m van de Soerbeek/gerdingerbeek. De beek lijkt zich bij voorkeur te hebben ingesneden in de fijnere dekzandafzettingen omdat daar de dekzandafzettingen een grotere dikte hebben. Het westelijk deel van het terrein waar de herwerkte Maas- en Rijnaafzettingen ondieper zitten, ligt ook hoger. De ruimtelijke en

landschappelijke ligging van het terrein en de nabijheid van een beek was zonder meer gunstig voor bewoning. Afgezien van sporen van recente ingrepen zijn er geen archeologische sporen aangetroffen. Bovendien wijst de dikte van de Ap-horizonten op een langdurig – tot op heden – gebruik van het projectgebied voor landbouwdoeleinden. In die zin hoort het gebied tot het buitengebied van de dorpskern van de gemeente Beek, en ligt het op enigszins gelijke afstand van de dorpskern van Gerdingen en de stadskern van Bree. Zowel Beek als Gerdingen zijn dorpskernen uit de volle middeleeuwen waarvan getuigen de 10^{de}-eeuwse Romaanse kerktorens opgetrokken in maaskeien. De stad Bree is uit archivalische bronnen bekend vanaf het jaar 1007.

Beschrijving van het potentieel op kennisvermeerdering

Het voorafgaand archeologisch onderzoek in de vorm van een prospectie met proefsleuven heeft enkel als kennis opgeleverd dat het gebied waarschijnlijk al vanaf de middeleeuwen in gebruik was als landbouwgebied onder de vorm van een akker en/of weide. Gelet op het quasi volledig ontbreken van sporen en de totale afwezigheid van archeologica is er geen enkel potentieel op grotere kenniswinst door verder archeologisch onderzoek.

Aard van de potentiële kennis

Gelet op voorgaande kan herhaald worden dat er geen potentieel aan kennisvermeerdering binnen het projectgebied aanwezig is.

Een vervolgonderzoek en de opmaak van een programma van maatregelen is derhalve niet aangewezen temeer omdat het Agentschap Onroerend Erfgoed dit door goedkeuring van het verslag van de archeologische prospectie al aangegeven heeft.

Advies:

Gelet op het aan dit programma gekoppelde verslag *VAN DE KONIJNENBURG, R., (2016), Bree, Saffierstraat (Graevenveld), verslag van de resultaten van het bureauonderzoek, HAAST-rapport 2016-20, Bree, D/2016/12654/20* waarmee tegemoet gekomen wordt aan de vraag van het Agentschap Onroerend Erfgoed tot opmaak van een archeologienota,

Gelet op de resultaten – evaluatie, advies en besluit van het Agentschap op basis van het rapport van de prospectie met ingreep in de bodem,

Gelet op de resultaten van het bureauonderzoek uitgevoerd ter opmaak van een archeologienota,

Besluit:

Een vervolgonderzoek en de opmaak van een programma van maatregelen is niet aangewezen temeer omdat het Agentschap Onroerend Erfgoed dit door goedkeuring van het verslag van de archeologische prospectie al aangegeven heeft ten aanzien van de opdrachtgever, Ons Dak cvba, en de tijdens de prospectie leidinggevende archeoloog.